

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА****“ЗАТВЕРДЖУЮ”**Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО**

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» (за видами)

Освітній рівень перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом.

Структура типова.

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>0084118</u>	
(підпис) <u>Жильцов</u>	(прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>18</u> р.

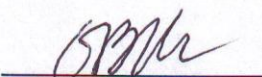
Заступник директора з науково – методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» для студентів за напрямом підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» (за видами).

Розробник: Барбалат Олександра Володимирівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «10» січня 2018 року № 5

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва О. В. Школьна

© _____, 2018 рік

© _____, 2018 рік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни	8
Змістовий модуль І. Техніки художньої обробки металу (ювелірне мистецтво)	
4. Структура навчальної дисципліни	10
5. Карта самостійної роботи	11
6. Методи навчання	12
7. Методи контролю.....	13
8. Розрахунок рейтингових балів.....	13
9. Навчально-методична карта дисципліни.....	15
10. Методичне забезпечення курсу	16
11. Рекомендована література	16
12. Інформаційні ресурси	17

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс підготовки фахівців	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3</p> <p>Змістових модулів: 1</p> <p>Загальна кількість годин: 60</p> <p>Тижневих годин: 2</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0202 «Мистецтво»</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020205 «Образотворче мистецтво» (за видами)</p> <p>Освітній рівень перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 3-й</p> <p>Семестр: 6</p> <p>Аудиторні заняття: 48 год.</p> <p>Практичні: 48 год.</p> <p>Модульний контроль: 6</p> <p>Самостійна робота: 36 год.</p> <p>Форма контролю: залік</p>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни – ознайомлення студентів напряму підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» (за видами) з основами ювелірного мистецтва. Серед розмаїття технік обробки художнього металу, зокрема – ювелірних технік, студенти отримують перші основи окремих технік, ознайомлюючись з найзначнішими етапами створення ювелірного твору в різних техніках художньої обробки металу, передусім – техніці емальєрства.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- Дати студентам уявлення про розмаїття технік обробки металу;
- Ознайомити з різновидами творів ювелірної галузі, їх типологією;
- Дати основи створення витвору певного типу, ознайомити з головними етапами створення виробу;
- Навчити студентів розуміти сутність та складності виготовлення ювелірних виробів;
- Сформувати навички ведення ювелірної справи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

1. основні ювелірні техніки;
2. матеріали, що застосовуються при виготовленні виробу в техніках емальєрства;
3. особливості литва з бронзи;
4. етапи виготовлення литого ювелірного виробу;
5. техніку безпеки при роботі з литвом, роботі в емальєрстві;
6. типологію ювелірних виробів.

Вміти:

1. визначати типологічну приналежність ювелірних виробів;
2. створювати ескізи для ювелірних виробів у начерковій манері враховуючи технологічні особливості виготовлення їх у матеріалі;

3. виготовляти воскові моделі для виробів у техніці бронзового литва;
4. створити модель для виробу у техніці перегородчастої гарячої емалі на сталі та бронзі;
5. провести завершальні етапи виготовлення виробу: монтування та обробка.

Курс «Декоративно-прикладне мистецтво» сприяє формуванню базових компетенцій художника:

- *мистецтвознавчої*: володіння знаннями про класифікацію видів декоративно-прикладного мистецтва, специфіку декоративно-прикладного мистецтва, характерні особливості художньо-образної мови його різних видів;
- розуміння зв'язків декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- здатності до самостійної художньо-творчої діяльності у галузі декоративно-прикладного мистецтва;
- володіння фаховою термінологією;
- *художньо-творчої*: здатність до самостійної художньо-творчої діяльності у галузі декоративно-прикладного мистецтва та у всіх його видах;
- здатності виконувати експериментальні дослідження художньо-творчого характеру, використовувати у професійній діяльності новітні художні технології, удосконалювати власну професійну майстерність та мистецьку етику.

Курс «Декоративно-прикладне мистецтво» загальним обсягом 300 годин (10 кредитів) вивчається протягом 5-8 семестрів, з них 142 – аудиторні години, 142 – практичні, 16 годин – модульний контроль, 60 годин – семестровий контроль, 82 – самостійна робота, форми контролю – залік в 6 семестрі та іспити в 5, 8 семестрах. Самостійна робота полягає у виконанні практичних завдань відповідно до програми, з урахуванням підвищення рівня складності. При оцінюванні результатів знань та вмінь враховується рівень виконання

практичних аудиторних робіт, їх кількість, якість і кількість самостійних робіт. Обов'язковою вимогою для отримання студентом позитивної оцінки є наявність начерків (не менше 30, виконаних олівцем чи м'якими матеріалами), що представляються впродовж семестрового перегляду творчих робіт, у формі якого відбувається семестровий контроль.

До заліку та іспиту допускаються студенти, які активно відвідували заняття, виконали всі аудиторні та самостійні завдання. Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів за модуль.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ТЕХНІКИ ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ МЕТАЛУ (ЮВЕЛІРНЕ МИСТЕЦТВО)

Тема 1. Основні ювелірні техніки. Технологічний шлях створення ювелірного виробу (8 год.)

Ознайомлення з категорією «ювелірне мистецтво», загальний екскурс у техніки художньої обробки металу, інструментарій, особливості роботи з різними металами, необхідні умови для створення вдалого ювелірного виробу в певній техніці.

Гаряча перегородчаста емаль у системі ювелірних технік. Специфіка, особливості роботи з матеріалами.

Виявлення рівня підготовки студентів з метою виявлення потенційних здібностей для роботи в галузі ювелірного мистецтва. Стадія ескізування, шлях проектної графіки.

Виконання ескізів майбутнього ювелірного виробу, обрання типу твору, його функціональної приналежності, композиційного вирішення, колориту, технологічного шляху втілення в матеріалі.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [8].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6].

Тема 2. Виготовлення воскової моделі ювелірного виробу (10 год.)

Обрання типу воску, підготовка модельного воску для виготовлення моделі майбутнього виробу. Ознайомлення з принципами роботи з воском, його пластичними властивостями, методами роботи з об'ємом з урахуванням кінцевої мети. Як основне завдання – виготовлення завершеної воскової моделі для подальшого переведення в метал.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5], [6].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6].

Тема 3. Технічні особливості литва в бронзі (10 год.)

Ознайомлення з технікою та технологією бронзового литва. Вивчення властивостей матеріалу, технологічних особливостей литва, складностей та специфіки бронзи як матеріалу для виготовлення ювелірного виробу в обраній техніці. Виготовлення бронзової литої основи ювелірного виробу для подальшої роботи в техніці емалі.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5], [6].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6].

Інтернет-ресурси: [1], [2], [3].

Тема 4. Техніка перегородчастої гарячої емалі на бронзі та сталі (12 год.)

Знайомство з типами емалей, колористичними особливостями, взаємодією різних типів емалей з різними металами. Вивчення технологічних особливостей перегородчастої гарячої емалі, виготовлення виробу на основі відлитої заздалегідь заготовки під емаль.

Рекомендована література:

основна: [4], [5], [6].

додаткова: [1], [2], [3], [5], [6].

Інтернет-ресурси: [2], [3].

Тема 5. Монтування та фінальна обробка ювелірного виробу (8 год.)

Монтування підготовлених елементів майбутнього ювелірного виробу, перетворення їх на цілісну форму, готовий виріб. Обробка готового виробу,

завершення роботи.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5], [6].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6].

Інтернет-ресурси: [1], [2], [3].

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичні заняття	Самостійна робота	Семестровий контроль	Модульний контроль
Змістовий модуль І. Техніки художньої обробки металу (ювелірне мистецтво)								
1.	Тема 1. Основні ювелірні техніки. Технологічний шлях створення ювелірного виробу	14	8		8	6		
2	Тема 2. Виготовлення воскової моделі ювелірного виробу	18	10		10	8		
3	Тема 3. Технічні особливості литва в бронзі	18	10		10	8		
4	Тема 4. Техніка перегородчастої гарячої емалі на бронзі та сталі	20	12		12	8		
5	Тема 5. Монтування та фінальна обробка ювелірного виробу	14	8		8	6		
Разом		90	48		48	36		6

5. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I. Техніки художньої обробки металу (ювелірне мистецтво)						
№ з/п	Тема	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Основні ювелірні техніки. Технологічний шлях створення ювелірного виробу	Дослідити літературу та електронні ресурси, присвячені типології ювелірних виробів, відвідати Музей історичних коштовностей України, виставки ювелірного мистецтва та мінералів, актуальні на час опанування курсу. Ознайомитися з характеристиками гарячої перегородчастої емалі, технологічними властивостями бронзи (литво), сталі. Розробити кілька варіантів ескізів різних типів ювелірних виробів для визначення власних вподобань у ювелірному мистецтві, обрати один ескіз для подальшої розробки, запропонувати кілька варіантів колористичного рішення	6	основна: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [8]. додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6].	Практичне заняття	5
2.	Виготовлення воскової моделі ювелірного виробу	Додатково самостійно ознайомитися з принципами роботи з модельним воском, спробувати вирізати невеличку фігурку з метою відчутти особливості матеріалу та підготовки до виготовлення воскової моделі на занятті.	8	основна: [3], [4], [5], [6], [7], [8]. додаткова: [1], [2], [3]. Інтернет-ресурси: [1], [2].	Практичне заняття	5
3	Технічні особливості литва в бронзі	Дослідити технологічні особливості бронзи як металу, що використовується для литва: температурні режими, необхідні для процесу, проблеми взаємодії з емалями при створенні ювелірного виробу	8	основна: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8] додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6] Інтернет-ресурси: [1], [2], [3].	Практичне заняття	5
4.	Техніка перегородчастої гарячої емалі на бронзі та сталі	Доопрацювання (самостійне) підготовленого під нанесення емалі виробу, продумування колористичного рішення, створення кількох варіантів кольорового рішення виробу для обрання найбільш вдалого при консультуванні з викладачем. Вивчення	8	основна: [1], [2], [3], [4], [7], [8] додаткова: [1], [2], [3], [4] Інтернет-ресурси: [1], [2], [3].	Практичне заняття	5

		технологічних особливостей техніки гарячої перегородчастої емалі, прикладів творів сучасних митців, виготовлених у цій техніці				
5.	Монтування та фінальна обробка ювелірного виробу	Підготовка виробу, над яким йшла аудиторна робота, до фінальної стадії – монтування та обробки. Проведення необхідних етапів обробки окремих деталей для монтування, вивчення принципів обробки, підготовка необхідних матеріалів для завершення роботи над твором	6	основна: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8] додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6] Інтернет-ресурси: [1], [2], [3].	Практичне заняття	5
Всього			36			25

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *Практичні:* виконання творчих завдань.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з офіційними сайтами музеїв.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи письмового контролю:** проміжний та підсумковий перегляди творчих робіт.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання та вміння, самоаналіз.
- **Представлення творчих робіт.**

8. РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування практичних занять	1	24	24
2	Робота на практичному занятті	10	24	240
3	Самостійна робота	5	5	25
4	МКР	25	1	25
Максимальна кількість балів (поточний контроль)				314
Коефіцієнт визначення успішності				3,14
Підсумковий рейтинговий бал				100

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота						Кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Змістовий модуль №1								
T1	T2	T3	T4	T5	МК			
49	60	60	71	49	25	314	3,14	100

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО»

Разом: 90 год., практичні заняття – 48 год., самостійна робота – 36 год., модульний контроль – 6 год.

Модулі	Модуль І				
Назва модуля	Техніки художньої обробки металу (ювелірне мистецтво)				
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Теми практичних занять	Основні ювелірні техніки. Технологічний шлях створення ювелірного виробу	Виготовлення воскової моделі ювелірного виробу	Технічні особливості литва в бронзі	Техніка перегородчастої гарячої емалі на бронзі та сталі	Монтування та фінальна обробка ювелірного виробу
	4+40 бал.	5+50 бал.	5+50 бал.	6+60 бал.	4+40 бал.
Самостійна робота	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)	П. 5. (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)				
Підсумковий рейтинговий бал	314 бал (коефіцієнт визначення успішності: $314 : 100 = 3,14$)				

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. репродукції творів майстрів;
2. каталоги виставок ювелірного мистецтва;
3. робоча навчальна програма;
4. електронна бібліотека з дисципліни

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Кроу Дж. Справочник для ювелиров / Дж. Кроу. – М.: Арт-родник, 2008. – 176 с.*
2. Куманин И. Материалы для ювелирных изделий/ И. Куманин, Б. Лившиц. – М.: Астрель, 2013. – 290 с.*
3. Никифорова Б. Металлы и сплавы для художественных и ювелирных изделий: Учеб. пособие/Б. Никифорова, С. Колотиенко. – Ростов н/Д.: Издательский центр ДГТУ, 2001. – 170 с.*
4. Никифоров Б. Ювелирное искусство: Учеб. пособие/Б. Никифоров, В. Чернова. – Ростов н/Д.: Феникс, 2006. – 249 с.*
5. Новиков В. Ручное изготовление ювелирных украшений/В. Новиков, В. Павлов. – Л.: Политехника, 1991. 208 с.*
6. Устинов В. Все об украшениях/В. Устинов. – М.: АСТ, 2001. – 430 с.*
7. Флеров А. Материаловедение и технология художественной обработки металлов/А. Флеров. – М.: Изд-во «В. Шевчук», 2001. – 288 с.*
8. Шаталова И. Стили ювелирных украшений/И. Шаталова. – М.: «6 карат», 2004. – 104 с.*

Додаткова:

1. Беннет Д. Ювелирное искусство/Д. Беннет, Д. Маскетти. – М.: Арт-родник, 2005. – 492 с.
2. Ванюшова Р. Ювелирные изделия. Иллюстрированный типологический словарь/Р. Ванюшова, Б. Ванюшов. – М.: Политехника, 2001. – 240 с.
3. Дронова Н. Ювелирные изделия. Справочник. Энциклопедия: Классификация. Описание. Оценка/ Н. Дронова. – М.: Издательский центр «Ювелир», 1996. – 325 с.
4. Миллер Дж. Ювелирные украшения. Путеводитель коллекционера/Дж. Миллер. – М.: АСТ, АКСТРЕЛЬ, 2004. – 255 с.
5. Русакова А. Ювелирные изделия/А. Русакова. – М.: Мир энциклопедий Аванта+, 2008. – 184 с.
6. Тойбл К. Ювелирное дело/К. Тойбл. – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1982. – 200 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Емельянов А. Цветные горячие эмали и технология художественного эмалирования/ Емельянов А., Емельянова Е., Смольняков Д., Федяева Т. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://hotemal.ru/node/247>
2. Енциклопедія художнього металу. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
<http://www.artmetal.org.ua/%d1%96%d0%bd%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f/>
3. Типология эмалей. – Электронный ресурс. – Режим доступа:
<http://ostmetal.info/istoriya-emalej-svoystva-raznovidnosti-i-primenenie/>

** Видання, помічені знаком «*», наявні в ресурсному центрі кафедри образотворчого мистецтва (електронна бібліотека)*